

se iz starega Gradu po zgledu drugih velikih mest naredil zgodovinski muzej Kranjske dežele, a sedanji „Rudolfinum“ bodi naša slovenska umetniška galerija! To je misel, ki jo predlagamo slovenski javnosti. Kdor vé bolje, široko mu polje! Danes prjubčujemo na str. 497. miren in skrit kotiček na dvorišču ljubljanskega Gradu — kapelico sv. Jurija, za katero se vzpenja mogočni srednjeveški trdnjavski stolp, sedaj najlepša točka za razgled po širni ljubljanski ravnini.

Pogorišče v Horjulu (str. 505.) nam kaže prizor, kakršni so zdaj, žal, jako pogosti po Slovenskem. Pridni, dobri ljudje živé skozi stoletja v

kraj, ki je pripravljen, da sprejme truplo vsakega papeža, dokler mu ne postavijo dostojnega, umetniško izvršenega spomenika. Pij IX. si je izbral za zadnji počitek cerkev sv. Lovrenca, kjer je starodavno pokopališče. Leon XIII. pa je želel počivati v lateranski cerkvi, nekdanji stolici krščanstva. Veličastnost in ljubeznivost je združil umetnik v tej blagoslavljajoči podobi, ki bo kazala še poznim rodovom, kakšen je bil veliki Leon, katerega prah počiva v bronasti rakvi.

Nova blejska cerkev je izvršena v gotskem slogu in mogočno povzdiguje lepoto tega krasnega letovišča.

IZ „STARE“ LJUBLJANE: MARIJIN TRG.

FOTOG. J. VESEL, LJUBLJANA.

starih poslopjih; tesno skupaj stojé slamnate strehe. S težkim trdom se preživljajo vaščani. Pa pride vroče poletje, in ko je vse izsušeno, skoči iskra v tramovje in v strehe, in kakor bi trenil, švigne rdeči plamen kvišku ter skače od strehe do strehe in prasketaje uničuje s težkim trdom pridobljeno premoženje. Tako je bilo tudi tu. Upajmo, da bratovska pomoč dvigne zopet iz pepela ta stanovanja, pimernejša in zdravejša, nego so bila stara!

Nagrobni spomenik papeža Leona XIII. izdeluje zdaj kipar Tadolini. Rajnega svetega očeta so začasno položili k počitku v cerkvi sv. Petra na

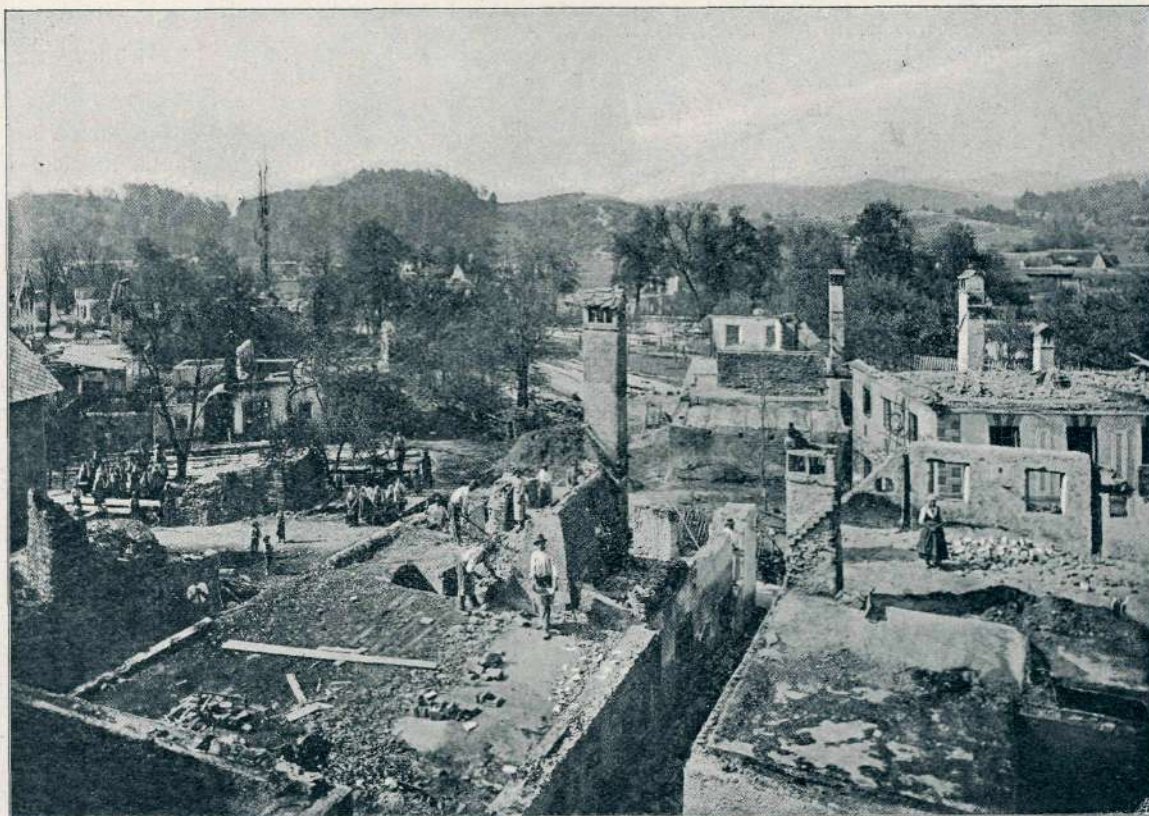
Janez Trdina.

V Novem mestu je umrl dné 14. julija v visoki starosti profesor J. Trdina, znan slovenski pisatelj. Rojen je bil v Mengšu l. 1830., služboval kot gimnazijski učitelj v Varaždinu od l. 1854., od l. 1856. na Reki in stopil v pokoj l. 1867.; svoj pokoj je preživel v Novem mestu in njegovi okolici. — Trdina ima največ zaslug kot nabiratelj narodnega blaga. Že l. 1849. je objavljal v „Sloveniji“ narodne pripovedke iz bistriške doline in pozneje nadaljeval to zbirko. Trdina je bil dober opazovavec in je pisal v jako lepem, čistem

narodnem zlogu. Iz narodopisnih sestavkov naj omenimo „Kranjce na Hrvaškem“, „Hrvaške spomine“, zlasti pa „Bajke in povesti o Gorjancih“. Narodopis je bil njegova najmočnejša stran; ž njim je združeval tudi domačo zgodovino, ki jo je izkušal pesniško obdelati, n. pr.: „Bran in pogin Japodov“, „Inko vojvoda“, „Obleganje Ogleja“. V „Novicah“ se je potegoval za slovenski učni jezik na srednjih šolah, spisal razne zgodovinske sestavke za šolska berila in sestavil slovensko zgodovino. Prevajal je tudi iz starih klasikov. — Malo pred smrtjo mu je došlo od „Slovenske Maticice“ imenovanje za častnega člana. Njegovi izbrani spisi pa ravnokar izhajajo. N. v m. p.!

gospodov, ki si je ob turških navalih rešil življenje, zaupljivo se obrnivši na stopiško Mater božjo, katera je že od petnajstega stoletja sèm slovela. To nam svedoči votivna slika, ki predočuje, kako Turki iz zasede ustrelijo dotičnemu poganiškemu gospodu konja. Iz te nevarnosti ga je rešila stopiška Mati božja. Napisni trak, ki se vije na sliki iz njegovih ust, ima namreč napis: *Ista In Isto beLLo Me CVstoDiebat.*

Kaj naj rečemo o oltarjih? Bistveno so ti oltarni nastavki bogati baročni okvirji, ki sedaj oklepajo lepe Strojveve slike iz l. 1847. Kot okvirji bi morali viseti na steni, oltar sam naj bi se pa priredil po italijanski šegi. Silno mučno je namreč za opazovavca, ko vidi,

POGORIŠČE V HORJULU.

FOTOG. J. KOTAR, LJUBLJANA.

Stopiški oltarji.

Oltarji v župni cerkvi v Stopičah so vsekako zanimiva umetniška posebnost. Zgrajeni so bili začetkom XVIII. stoletja morda v Italiji. Preskrbel jih je za cerkev najbrže graditelj stopiške cerkve Janez Lavrencij baron Paradajzar, posestnik poganiške grajščine pri Novem mestu. Isti je leta 1709 zgradil sedanjo stopiško cerkev, kakor svedoči napis nad cerkvenimi vrati: *Istas saCras aeDes In Stopizh Ioannes LaVrentIVs eX baronIbVs De ParaDelser eXstrVXIIt.* Stem je izpolnil obljubo enega prejšnjih poganiških

da težek okvir sloni na rahli rezbariji, ki jo utegne streti vsak hip. Se li je to pri velikem oltarju v resnici zgodilo, ne vemo, resnica je le, da pri tem oltarju spodnji del okvirja nima listnatih okraskov, ampak top nastavek, na katerem klečita dva velikanska angela, katerih bi se bilo treba res bati, ako bi bila živa. Sicer napravlja med liste vpleteni trak nekak zistem, a splošno ni prave konstruktivne temeljne oblike, vse se porazgubi v podrobnosti in sestavlja zlasti pri stranskih oltarjih okorno ovalno obliko.

Istotako zanimiva je prižnica, ki ima to posebnost, da puttijem na konzolah prehajajo ne samo noge, ampak